

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 01.01.2013
Avaldamismärge: RT I, 29.06.2012, 3

Välja kuulutanud
Vabariigi President
20.06.2012 otsus nr 115

Riigilõivuseaduse, tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 06.06.2012

§ 1. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 22 lõike 1 punkt 9 tunnistatakse kehtetuks;
- 2) paragrahvi 22 lõiget 1 täiendatakse punktiga 10¹ järgmises sõnastuses:
„10¹) notari tasu maksmisest vabastamise taotluse läbivaatamine ja selles asjas määruskaebuse esitamine;”;
- 3) paragrahvi 25 lõiget 1 täiendatakse punktiga 17 järgmises sõnastuses:
„17) maavanema poolt maareformi käigus hoonestusõiguse seadmise eesmärgil riigi omandisse jäetud maa puhul hoonestusõiguse kande tegemine.”;
- 4) paragrahvi 25 lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„3) valla- või linnavalitsus kinnistamisavalduse esitamisel tagastatud maa või munitsipaalmaa kinnistusraamatusse kandmiseks;”;
- 5) paragrahvi 44 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(1) Riigilõivu ei võeta kohtuasja toiminguga seonduvalt seaduses nõutava teadaande avaldamise eest.”;
- 6) seaduse 5. peatüki 1. jagu muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1. jagu Kohtu toimingud

§ 57. Tsiviilkohtumenetluse toimingud

- (1) Hagiavalduse esitamisel tasutakse riigilõivu lähtuvalt hagi hinnast käesoleva seaduse lisa 1 järgi või kindla summana.
- (2) Hagiavalduse esitamisel abielu lahutamiseks tasutakse riigilõivu 100 eurot. Kui nimetatud hagiavaldus esitatakse elektrooniliselt veebilehe www.e-toimik.ee kaudu e-toimiku menetlemise infosüsteemi (edaspidi *veebilehe www.e-toimik.ee kaudu*), tasutakse riigilõivu 75 eurot.
- (3) Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 132 lõikes 4 sätestatud mittevaralise nõudega hagiavalduse esitamisel tasutakse riigilõivu 300 eurot. Kui nimetatud avaldus esitatakse elektrooniliselt veebilehe www.e-toimik.ee kaudu, tasutakse riigilõivu 250 eurot.
- (4) Avalduse või kaebuse esitamisel hagita menetluse korras läbivaadatavas asjas, samuti enne hagi esitamist esitatud kohtualluvuse kindlaksmääramise avalduse esitamisel tasutakse riigilõivu 50 eurot. Kui nimetatud avaldus esitatakse elektrooniliselt veebilehe www.e-toimik.ee kaudu, tasutakse riigilõivu 25 eurot.
- (5) Euroopa täitekorralduse tõendi väljaandmiseks avalduse esitamisel tasutakse riigilõivu 25 eurot. Kui nimetatud avaldus esitatakse elektrooniliselt veebilehe www.e-toimik.ee kaudu, tasutakse riigilõivu 10 eurot.

- (6) Avalduse esitamisel maksekäsu kiirmenetluse asjas tasutakse riigilõivu kolm protsenti nõudelt, kuid mitte alla 45 euro.
- (7) Avalduse esitamisel hagita perekonnaasjas ja piiratud teovõimega täisealisele isikule eestkostja määramise asjas tasutakse riigilõivu 10 eurot. Kui nimetatud avaldus esitatakse elektrooniliselt veebilehe www.e-toimik.ee kaudu, tasutakse riigilõivu 5 eurot.
- (8) Võlgniku, tema surma korral pärandvara suhtes pärija või pärandi hooldaja pankrotiavalduse, füüsilise isiku võlgade ümberkujundamise avalduse või töötaja poolt tööandja vastu pankrotiavalduse esitamisel tööhõigussuhtest tuleneva nõude alusel tasutakse riigilõivu 10 eurot. Kui nimetatud avaldus esitatakse elektrooniliselt veebilehe www.e-toimik.ee kaudu, tasutakse riigilõivu 5 eurot.
- (9) Saneerimisavalduse ja võlausaldaja pankrotiavalduse esitamisel tasutakse riigilõivu 300 eurot. Kui nimetatud avaldus esitatakse elektrooniliselt veebilehe www.e-toimik.ee kaudu, tasutakse riigilõivu 250 eurot.
- (10) Kohtutäituri otsuse peale kaebuse ja notari ametitoimingu tegemise taotluse esitamisel või käesoleva paragrahvi lõigetes 7 ja 8 nimetatud pankrotimenetlusega seotud avalduse või kaebuse esitamisel hagita menetluses tasutakse riigilõivu 15 eurot. Kui nimetatud taotlus, avaldus või kaebus esitatakse elektrooniliselt veebilehe www.e-toimik.ee kaudu, tasutakse riigilõivu 10 eurot.
- (11) Avalduse esitamisel juriidilise isiku erikontrolli läbiviimiseks ja läbiviija määramiseks, samuti avalduse esitamisel äriühingu osanikele ja aktsionäridele hagita menetluses hüvitise suuruse määramiseks tasutakse riigilõivu 300 eurot. Kui nimetatud avaldus esitatakse veebilehe www.e-toimik.ee kaudu, tasutakse riigilõivu 250 eurot.
- (12) Kaebuse esitamisel tööstusomandi apellatsioonikomisjoni otsuse vaidlustamiseks tasutakse riigilõivu 300 eurot. Kui nimetatud kaebus esitatakse elektrooniliselt veebilehe www.e-toimik.ee kaudu, tasutakse riigilõivu 250 eurot.
- (13) Avalduse esitamisel vahekohtu otsuse tühistamiseks tasutakse riigilõivu sama palju, kui oleks tulnud tasuda hagi esitamisel maakohtule, arvestades avalduse ulatust ja seda, kas avaldus esitatakse elektrooniliselt veebilehe www.e-toimik.ee kaudu. Muu vahekohtumenetlusega seotud avalduse või taotluse kohtule esitamisel tasutakse riigilõivu 50 eurot.
- (14) Kohtumääruse peale määruskaebuse esitamisel tasutakse riigilõivu 50 eurot. Kui nimetatud määruskaebus esitatakse elektrooniliselt veebilehe www.e-toimik.ee kaudu, tasutakse riigilõivu 25 eurot.
- (15) Apellatsioonkaebuse esitamisel, samuti hagita asja lahendava määruse peale määruskaebuse esitamisel tasutakse riigilõivu sama palju, kui tuleb tasuda hagi või muu avalduse esialgsel esitamisel maakohtule, arvestades kaebuse ulatust ja seda, kas kaebus esitatakse elektrooniliselt veebilehe www.e-toimik.ee kaudu.
- (16) Hagi tagamise või eeltõendamismenetluse taotluse esitamisel tasutakse riigilõivu 50 eurot.

§ 57¹. Halduskohtumenetluse toimingud

- (1) Halduskohtule kaebuse esitamisel tasutakse riigilõivu 15 eurot.
- (2) Halduskohtule kahju hüvitamiseks või alusetu rikastumise teel saadu tagastamiseks kaebuse esitamisel tasutakse riigilõivu kolm protsenti summast, mille väljamõistmist taotletakse, või vara väärtusest, mille tagastamiseks kohustamist taotletakse, kuid mitte alla 15 euro ja mitte üle 750 euro.
- (3) Kaebuse esitamisel rahalise hüvitise maksmiseks või kahju hüvitamiseks, kui nõutava hüvitise summa jäetakse kaebuses märkimata ning taotletakse õiglast hüvitist kohtu äranägemisel, tasutakse riigilõivu 250 eurot.
- (4) Kaebuse esitamisel maksuhalduri või muu asutuse tegevuse peale maksusumma, sunniraha või muu makse määramisel ja sanktsiooni rakendamisel või nende sissenõudmisel või tagamisel tasutakse riigilõivu kolm protsenti vaidlustatavast summast, kuid mitte alla 15 euro ja mitte üle 750 euro.
- (5) Halduskohtule hankeasjas kaebuse esitamisel tasutakse riigilõivu käesoleva seaduse §-s 242 sätestatud määras.
- (6) Halduskohtule esialgse õiguskaitse taotluse esitamisel, samuti kohtu tehtud määruse peale määruskaebuse esitamisel tasutakse riigilõivu 15 eurot.
- (7) Halduskohtu otsuse peale apellatsioonkaebuse esitamisel tasutakse riigilõivu sama palju, kui tuleb tasuda kaebuse esialgsel esitamisel halduskohtule, arvestades apellatsioonkaebuse ulatust.

§ 58. Menetlusdokumentide ärakirjade väljastamine ja väljatrükkide tegemine

- (1) Kohtuotsuse või -määruse kordusärakirja väljastamise eest, samuti kohtumenetluse muu dokumendi või elektroonilise dokumendi väljatrüki väljastamise eest tasutakse riigilõivu 0,3 eurot iga lehekülje eest.

(2) Riigilõivu ei tasuta elektroonilise dokumendi elektroonilise väljastamise eest, samuti menetluse läbiviimiseks menetlusosalisele elektroonilise dokumendi väljatrüki esmakordse väljastamise eest.”;

7)paragrahvid 79 ja 80 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 79. Riigilõivu suuruse määramine

Abieluvararegistri toimingu eest tasutava riigilõivu suurus määratakse kindla summana.

§ 80. Abieluvararegistri kande tegemine

(1) Registri kande tegemise eest tasutakse riigilõivu 25 eurot.

(2) Registri kande muutmise ja kustutamise eest tasutakse riigilõivu 10 eurot.”;

8)paragrahvi 242 lõikes 2 asendatakse lauseosa „§ 57 lõikes 14” lauseosaga „§ 57¹ lõikes 2”;

9)seaduse lisa 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Lisa 1
riigilõivuseaduse juurde

**RIIGILÕIVUMÄÄRAD AVALDUSE ESITAMISE EEST KOHTUMENETLUSES
(EURODES)**

Tsiviilasja hind kuni (kaasa arvatud)	Riigilõiv tsiviilkohtumenetluses avalduse elektroonilisel esitamisel veebilehe www.e-toimik.ee kaudu	Riigilõivu täismäär
350	60	75
500	75	100
750	100	125
1 000	125	175
1 500	150	200
2 000	175	225
2 500	200	250
3 000	225	275
3 500	250	300
4 000	275	325
4 500	300	350
5 000	325	400
6 000	350	425
7 000	375	450
8 000	400	475
9 000	425	500
10 000	450	550
12 500	500	600
15 000	550	650
17 500	600	700
20 000	650	750
25 000	750	900
50 000	850	1 000
75 000	950	1 100
100 000	1 000	1 200
150 000	1 300	1 500
200 000	1 600	1 800
250 000	1 900	2 100
350 000	2 500	2 700
500 000	3 200	3 400

Tsiviilasja hinna puhul üle 500 000 euro tasutakse riigilõivu 3400 eurot + 0,25 protsenti tsiviilasja hinnast, kuid mitte üle 10 500 euro. Kui eelnimetatud tsiviilasja hinnaga avaldus esitatakse elektrooniliselt veebilehe www.e-toimik.ee kaudu, tasutakse riigilõivu 3200 eurot + 0,25 protsenti tsiviilasja hinnast, kuid mitte üle 10 000 euro.”;

10)seaduse lisa 2 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„RIIGILÕIVU TÄISMÄÄRAD KINNISTUSRAAMATU TOIMINGUTE TEGEMISE EEST (EURODES)”.

§ 2. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 61 teisest lausest jäetakse välja sõna „ning” ja lauset täiendatakse pärast sõna „tutvumisele” sõnadega „ning toimiku hävitamisele”;

2)paragrahvi 108 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Maksekäsu kiirmenetluse asju lahendab Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumaja.”;

3)paragrahvi 126 lõige 2¹ tunnistatakse kehtetuks;

4)paragrahvi 126 lõike 3 kolmas lause jäetakse välja;

5)paragrahvid 130 ja 131 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 132 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Mittevaralise nõude puhul eeldatakse, et hagihind on 3500 eurot, kui käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ei ole ette nähtud teisiti.”;

7)paragrahvi 132 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud mittevaralise nõude puhul loetakse, et hagihind on 3500 eurot.”;

8)paragrahvi 132 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Hagihinna tähenduses loetakse mittevaraliseks ka järgmised nõuded:

- 1) valduse kaitse nõue (asjaõigusseaduse §-d 44 ja 45);
- 2) omandi kaitse nõue valduse kaotusega mitteseotud rikkumise korral (asjaõigusseaduse § 89);
- 3) kinnistusraamatusse kantud kinnisasja omaniku nõue, mis on suunatud kinnisasja väljanõudmisele ebaseduslikust valdusest oma valdusse, välja arvatud käesoleva seadustiku § 128 teises lauses sätestatud juhul;
- 4) kaasomandi lõpetamise nõue;
- 5) ühisvara jagamise nõue;
- 6) soetisvara tasaarvestamise nõue;
- 7) ebamõistlikult kahjustava tüüptingimuse kasutamise lõpetamise või tingimuse soovitajalt soovitamine lõpetamise ja soovituse tagasivõtmise nõue;
- 8) juriidilise isiku organi otsuse kehtetuks tunnistamise ja otsuse tühisuse tuvastamise nõue;
- 9) pankrotimenetluse nõude tunnustamise nõue.”;

9)paragrahvi 132 lõikes 5 asendatakse arv „3000” arvuga „6000”;

10)paragrahv 133 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 133. Hagihinna määramine põhi- ja kõrvalnõude järgi

(1) Hagihind arvutatakse põhinõude ja kõrvalnõuete järgi.

(2) Käesoleva seadustiku §-s 367 sätestatud kõrvalnõude hagihinna arvutamisel liidetakse hagi esitamise seisuga arvestatud viivise summale summa, mis vastab ühe aasta eest arvestatud viivise summale.”;

11)paragrahvi 136 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

12)paragrahvi 137 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

13)paragrahvi 139 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Riigilõivu tuleb tasuda menetlustoimingult, mille tegemise eest on riigilõivuseaduses sätestatud riigilõiv.”;

14)paragrahvi 139 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui riigilõivuseaduse kohaselt on avalduse või kaebuse esitamisel elektrooniliselt veebilehe www.e-toimik.ee kaudu e-toimiku menetlemise infosüsteemi (edaspidi *veebilehe www.e-toimik.ee kaudu*) sätestatud riigilõivu täismäärast madalam riigilõivumäär ning menetlusosalisel ei ole mõjuval põhjusel võimalik avaldust või kaebust elektrooniliselt nimetatud veebilehe kaudu esitada, võimaldab kohus põhistatud taotluse alusel menetlustoimingu tegemist madalama riigilõivumääraga.”;

15)paragrahvi 139 lõiked 3 ja 4 tunnistatakse kehtetuks;

16)paragrahvi 140 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kassatsioonikaebuselt ja teistmisavalduselt tasutakse kaitsjonina üks protsent tsiviilasja hinnast, arvestades kaebuse ulatust, kuid mitte alla 100 euro ja mitte üle 3000 euro. Hagita asjas, mittevaralise nõude hagi asjas, samuti määruskaebuselt tasutakse kaitsjonina 50 eurot.”;

17)paragrahvi 142 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kajalt, menetlustähtaja ennistamise avalduselt ja menetluse taastamise avalduselt tasutakse riigilõivu asemel kaitsjon.

(2) Kaja ja menetluse taastamise avalduse kaitsjonina tasutakse summa, mis vastab riigilõivule poolelt hagi hinnalt, kuid mitte vähem kui 100 eurot ja mitte rohkem kui 1500 eurot.

(3) Menetlustähtaja ennistamise avalduselt tasutakse kaitsjonina summa, mis:

1) hagimenetluses vastab riigilõivule veerandilt hagi hinnalt, kuid mitte vähem kui 50 eurot ja mitte rohkem kui 1500 eurot;

2) hagita menetluses vastab veerandile hagita asja riigilõivule, kuid mitte vähem kui 25 eurot.”;

18)paragrahvi 143 punkt 5 tunnistatakse kehtetuks;

19)paragrahvi 144 täiendatakse punktiga 5¹ järgmises sõnastuses:

„5¹) kohtutäituri tasu menetlusdokumentide kättetoimetamise eest.”;

20)paragrahvi 144 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) maksekäsu kiirmenetluse kulud.”;

21)paragrahvi 147 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Nõude suurendamise korral tasutakse täiendavat riigilõivu hagi hinna suurenemise järgi. Kui nõude suurendamise avaldust ei esitata veebilehe www.e-toimik.ee kaudu, tasutakse riigilõivu suurenemise hagi hinna täismäära järgi. Kui nõude suurendamise avaldus esitatakse veebilehe www.e-toimik.ee kaudu, tasutakse riigilõivu suurenemise hagi hinnale vastava täismäära madalama riigilõivumäära järgi. Kui hageja täiendavat riigilõivu ei tasu, loetakse hagi esitatuks esialgses suuruses.”;

22)paragrahvi 148 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

23)paragrahvi 149 lõige 1 tunnistatakse kehtetuks;

24)paragrahvi 149 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kaitsjon makstakse ette selle kohtu, kellelt menetlustoimingu tegemist soovitakse, selleks ettenähtud kontole.”;

25)paragrahvi 149 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Kaitsjonit ei tagastata kaja osalise või täieliku rahuldamise korral ja see arvatakse riigituludesse, kui hagi või kohtukutse toimetati kätte käesolevas seadustikus sätestatud nõuete kohaselt, sealhulgas kui see toimetati kätte avalikult, ning hagi võis tagaseljaotsusega rahuldada. Kohus võib eelnimetatud juhul kaitsjoni tagastada, kui kostja ei saanud hagi vastata või kohtuistungile ilmuda õnnetusjuhtumi või haigestumise tõttu, millest kostjal ei olnud võimalik kohut teavitada.”;

26)paragrahvi 162 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Kui riigilõivuseaduse kohaselt on avalduse või kaebuse veebilehe www.e-toimik.ee kaudu esitamisel sätestatud riigilõivu täismäärast madalam riigilõivumäär, jäetakse seda ületavas osas tasutud riigilõivu menetlusosalise enda kanda.”;

27)paragrahvi 174¹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Maksekäsu kiirmenetluses määrab kohus maksekäsus või menetluse lõpetamise määruuses võla tasumise tõttu käesoleva seadustiku §-s 488¹ ettenähtud juhul lisaks menetluskulude jaotusele kindlaks ka hüvitatava riigilõivu rahalise suuruse ning määrab 20 eurot avaldaja menetluskulude katteks. Muid avaldaja kantud menetluskulusid maksekäsu kiirmenetluses ei hüvitata.”;

28)paragrahvi 175 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui menetlusosaline peab menetluskulude jaotust kindlaksmäärava kohtulahendi kohaselt kandma teist menetlusosalist esindanud lepingulise esindaja kulud ja ta menetluskulude kindlaksmääramise avaldusele vastu ei vaidle, võib kohus piirduda üksnes selle kontrollimisega, et lepingulise esindaja kulud ei oleks suuremad käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel kehtestatud piirmäärast. Kui menetluskulude kindlaksmääramise avaldus on selgelt põhjendamatu või kui lepingulise esindaja kulude kohta esitatakse vastuväide, kontrollib kohus ka lepingulise esindaja kulude põhjendatust ja vajalikkust. Lepinguline esindaja on menetlusosalist menetluses esindav advokaat või muu esindaja käesoleva seadustiku §-s 218 sätestatu kohaselt.”;

29)paragrahvi 177 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Kohus lahendab menetluskulude kindlaksmääramise kirjeldava ja põhjendava osata määruusega, kui talle ei esitata käesoleva seadustiku § 176 lõikes 1 või 2 nimetatud tähtaja jooksul vastuväidet ja kohus rahuldab avalduse täielikult.”;

30)paragrahvi 190 täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:

„(7¹) Kui riigilõivuseaduse kohaselt on avalduse või kaebuse veebilehe www.e-toimik.ee kaudu esitamisel sätestatud riigilõivu täismäärast madalam riigilõivumäär, mõistetakse käesolevas paragrahvis sätestatu alusel riigitulusesse välja riigilõiv madalama riigilõivumäära järgi.”;

31)paragrahvi 194 lõikest 3 jäetakse välja teine lause;

32)paragrahvi 194 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Hoiustamiseks vajaminevad andmed kohtu deposiitkonto ja viitenumbrite kohta avaldatakse kohtu veebilehel.”;

33)paragrahvi 200 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Menetlusosaline ja tema esindaja peavad kohtule ja teistele menetlusosalistele viivitamata teatama oma aadressi ja sidevahendi andmete muutumisest, sealhulgas andmete ajutisest muutumisest, kohtumenetluse kestel.”;

34)paragrahvi 216 lõikes 1 asendatakse sõnad „lahendi jõustumiseni” sõnadega „eelmenetluse lõppemiseni või kirjalikus menetluses taotluste esitamise tähtaja möödumiseni”;

35)paragrahvi 216 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Pärast eelmenetluse lõppemist võib esitada avalduse kolmanda isiku menetlusse kaasamiseks üksnes teiste menetlusosaliste või kohtu nõusolekul. Pärast eelmenetluse lõppemist nõustub kohus kolmanda isiku kaasamisega üksnes juhul, kui avalduse õigeaegselt esitamata jätmiseks oli mõjuv põhjus ja kolmanda isiku kaasamine on kohtu arvates asja lahendamise huvides.”;

36)seadustikku täiendatakse §-ga 311¹ järgmises sõnastuses:

„§ 311¹. Menetlusdokumendi elektrooniline kättetoimetamine

(1) Kohus võib toimetada menetlusdokumendi kätte elektrooniliselt selleks ettenähtud infosüsteemi kaudu, edastades seal dokumendi kättesaadavaks tegemise kohta teavituse:

- 1) kohtule avaldatud elektronpostiaadressil ja telefoninumbril;
- 2) füüsilisest isikust ettevõtja või juriidilise isiku kohta Eestis peetava registri infosüsteemis registreeritud elektronpostiaadressil ja telefoninumbril;
- 3) aadressaadi ja tema seadusliku esindaja rahvastikuregistrisse kantud elektronpostiaadressil ja telefoninumbril;
- 4) muus riigi andmekogus, mille andmebaasist on kohtul võimalik ise elektroonilise päringu tegemisega andmeid kontrollida, oleval aadressaadi ja tema seadusliku esindaja elektronpostiaadressil ja telefoninumbril;
- 5) Eesti isikukoodi olemasolu korral aadressaadi ja tema seadusliku esindaja elektronpostiaadressil isikukood@eesti.ee.

(2) Kohus võib teavituse dokumendi kättesaadavaks tegemise kohta edastada ka avalikust arvutivõrgust leitud telefoninumbril, elektronpostiaadressil, virtuaalse sotsiaalvõrgustiku oletataval kasutajakonto lehel või muu virtuaalse suhtluskeskkonna lehel, mida avalikus arvutivõrgus avaldatud teabe kohaselt võib aadressaat

eeldatavasti kasutada või millel edastatud teave võib eeldatavasti jõuda adressaadini. Kohus avaldab adressaadi oletataval virtuaalse sotsiaalvõrgustiku kasutajakonto lehel või muu virtuaalse suhtluskeskkonna lehel teavituse võimaluse korral viisil, mille kohaselt teavitus ei ole muule isikule peale adressaadi nähtav.

(3) Menetlusdokument loetakse kätte toimetatuks, kui saaja avab selle infosüsteemis või kinnitab infosüsteemis selle vastuvõtmist dokumenti avamata, samuti siis, kui seda teeb muu isik, kellel saaja võimaldab infosüsteemis dokumente näha. Dokumendi kättetoimetamise registreerib infosüsteem automaatselt.

(4) Kui saajal ei ole eeldatavasti võimalik kasutada menetlusdokumentide kättetoimetamiseks kasutatavat infosüsteemi või infosüsteemi kaudu kättetoimetamine ei ole tehniliselt võimalik, võib kohus toimetada saajale menetlusdokumendi elektrooniliselt kätte ka muul viisil, täites seejuures käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–5 sätestatud teavitamise nõuded ja andmete otsimise nõude.

(5) Menetlusdokument loetakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud korras saajale kättetoimetatuks, kui saaja kinnitab kirjalikult, faksi teel või elektrooniliselt menetlusdokumendi kättesaamist. Kinnituses tuleb märkida dokumendi kättesaamise kuupäev ning kinnituse peab olema allkirjastanud saaja või tema esindaja. Elektrooniline kinnitus peab olema varustatud saatja digitaalallkirjaga või edastatud muul sellesarnasel turvalisel viisil, mis võimaldab tuvastada saatja ja saatmise aja, välja arvatud juhul, kui kohtul ei ole põhjust kahelda, et digitaalallkirjastamata kinnituse on saatnud saaja või tema esindaja. Kohtule võib elektroonilise kinnituse saata elektronposti teel, kui saaja elektronpostiaadress on kohtule teada ning võib eeldada, et volitamata isikul puudub sellele juurdepääs, samuti juhul, kui kohus on juba sama kohtuasja käigus sellel elektronpostiaadressil dokumente edastanud või kui menetlusosaline on ise avaldanud kohtule oma elektronpostiaadressi. Saaja peab käesolevas lõikes nimetatud kinnituse saatma kohtule viivitamata. Seda kohustust rikkunud menetlusosalist või tema esindajat võib kohus trahvida.

(6) Advokaadile, notarile, kohtutäiturile, pankrotihaldurile ja riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusele võib menetlusdokumendi muul viisil kui elektrooniliselt selleks ettenähtud infosüsteemi kaudu kätte toimetada üksnes mõjuval põhjusel.

(7) Kohus teeb selleks ettenähtud infosüsteemis menetlusosalistele viivitamata kättesaadavaks kõik menetlusdokumendid, sealhulgas kohtulahendid, sõltumata sellest, kuidas need menetlusosalistele kätte toimetatakse.

(8) Justiitsminister võib määrusega kehtestada täpsemad nõuded dokumentide infosüsteemi kaudu elektroonilisele kättetoimetamisele ja kättesaadavaks tegemisele.”;

37)paragrahv 314 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 314. Menetlusdokumendi kättetoimetamine lihtkirjana ja faksi teel

(1) Menetlusdokumendi võib kätte toimetada lihtkirjana või faksi teel, kui kirjale või faksile on lisatud teatis kinnituse viivitamatu tagastamise kohustuse kohta ning märgitud saatja ja saaja nimi ja aadress ning dokumendi edastanud kohtuametniku nimi.

(2) Dokumendi lihtkirjana või faksi teel edastanud ametnik märgib toimikusse, kuhu ja millal on dokument kättetoimetamiseks saadetud.

(3) Dokument loetakse lihtkirjana või faksi teel kätte toimetatuks, kui saaja saadab kohtule dokumendi kättesaamise kohta kinnituse omal valikul kirjana, faksi teel või elektrooniliselt. Kinnituses tuleb märkida dokumendi kättesaamise kuupäev ja kinnituse peab olema allkirjastanud dokumendi saaja või tema esindaja.

(4) Kui menetlusdokument toimetatakse kätte lihtkirjana või faksi teel, peab saaja käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kinnituse saatma kohtule viivitamata. Seda kohustust rikkunud menetlusosalist või tema esindajat võib kohus trahvida.”;

38)paragrahvi 315 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Maksekäsu kiirmenetluses ja hagimenetluses võib menetlusdokumendi kohtutäituri vahendusel kätte toimetada üksnes käesoleva seadustiku §-s 315¹ sätestatud korras. Lapse või menetluses erilist kaitset vajava muu füüsilise isiku huve puudutavas hagimenetluses, samuti lapse elatise nõudega maksekäsu kiirmenetluses võib menetlusdokumendi kohtutäituri vahendusel kätte toimetada ka käesolevas paragrahvis sätestatud korras.”;

39)seadustikku täiendatakse §-ga 315¹ järgmises sõnastuses:

„§ 315¹. Menetlusdokumendi kättetoimetamine menetlusosalise korraldamisel

(1) Menetlusosaline, kelle esitatud menetlusdokument tuleb kätte toimetada või kelle huvides on muu menetlusdokumendi kättetoimetamine, võib taotleda kohtult dokumendi kättetoimetamist enda korraldamisel. Menetlusosaline võib menetlusdokumendi kätte toimetada üksnes kohtutäituri vahendusel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul määrab kohus menetlusdokumendi kättetoimetamiseks tähtaja, mille jooksul peab kättetoimetamist korraldava menetlusosaline kättetoimetamise tulemustest kohut teavitama.

(3) Menetlusdokumendi kättetoimetamiseks edastab kohus kättetoimetamist korraldavale menetlusosalisele kättetoimetatava menetlusdokumendi kohtu pitseeritud ümbrikus ja kohtule tagastamisele kuuluva kättetoimetamisakti vormi ning selgitab kohtule teadvalt valeandmete esitamise tagajärgi.

(4) Kohtutäituri vahendusel menetlusdokumendi kättetoimetamine ja selle dokumenteerimine toimub käesoleva seadustiku § 315 lõigetes 4–7 sätestatud korras.

(5) Kui hageja või maksekäsu kiirmenetluse avaldaja ei teavita kohut käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel määratud tähtaja jooksul kättetoimetamise tulemustest, jäetakse avaldus läbi vaatamata.”;

40)paragrahvi 317 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„(1¹) Olenemata käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud, võib juriidilisest isikust menetlusosalisele kohtu määruse alusel toimetada menetlusdokumendi kätte avalikult, kui elektrooniline kättetoimetamine ja juriidilise isiku kohta peetavasse registrisse kantud postiaadressil tähitud kirjaga kättetoimetamine ei ole tulemust andnud. Kui juriidiline isik on esitanud registripidajale äriseadustiku § 63¹ lõikes 1 sätestatud isiku Eesti aadressi, tuleb enne menetlusdokumendi avalikult kättetoimetamist üritada dokumenti kätte toimetada ka sellel aadressil.

(1²) Olenemata käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud, võib maksekäsu kiirmenetluse üleminekul hagimenetluseks käesoleva seadustiku § 486 lõike 1 punktis 2 sätestatu kohaselt kohtu määruse alusel toimetada hagiavalduse kätte avalikult, kui makseettepaneku koostanud kohus on makseettepanekut võlgnikule kätte toimetades täitnud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud avaliku kättetoimetamise eeldused.”;

41)paragrahvi 317 lõike 5 esimeses lauses asendatakse arv „30” arvuga „15”;

42)paragrahvi 318 lõikest 2 jäetakse välja teine lause;

43)paragrahvi 330 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Avaldused, taotlused, tõendid ja vastuväited tuleb esitada enne eelmenetluse lõppemist või kirjalikus menetluses enne taotluste esitamise tähtaja möödumist.

(2) Avalduse või kaebuse esitamise seadusega lubatavust puudutavad vastuväited tuleb esitada korraga ja vastuses avaldusele või kaebusele või vastamata jätmise korral esimesel istungil või esimese sisulise taotluse esitamisel kohtule.

(3) Pärast eelmenetluse lõppemist või kirjalikus menetluses pärast taotluste esitamise tähtaja möödumist esitatud uusi asjaolusid või taotlusi sisaldavat avaldust, samuti tõendeid menetletakse käesoleva seadustiku §-s 331 sätestatud juhul ja korras.”;

44)paragrahvi 336 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Käesoleva seadustiku § 218 lõike 1 punktides 1–3 ja lõikes 2 sätestatud lepinguline esindaja, notar, kohtutäitur, pankrotihaldur, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus ning muu juriidiline isik esitab dokumendid kohtule elektrooniliselt, kui ei ole mõjuvat põhjust esitada dokument muus vormis.”;

45)paragrahvi 340 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ei kohaldata dokumentide elektroonilisel esitamisel.”;

46)paragrahvi 363 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui hageja ei ole nõus hagile vastamata jätmise korral tagaseljaotsuse tegemisega käesoleva seadustiku § 407 kohaselt, tuleb seda hakis märkida.”;

47)paragrahvi 373 lõikes 1 asendatakse sõnad „kohtuvaidluseri maakohtus” sõnadega „eelmenetluse lõppemiseni”;

48)paragrahvi 385 teksti täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„Käesolevas paragrahvis nimetatud juhul ei kohaldata käesoleva seadustiku § 386 lõikes 3 sätestatud.”;

49)paragrahvi 404 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Varaliselt hinnatava hagi asjas võib kohus määrata kirjaliku menetluse, kui hagihind ei ületa summat, mis arvestatuna põhinõudelt vastab 3200 eurole ja koos kõrvalnõuetega 6400 eurole.”;

50)paragrahvi 405 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kohus menetleb hagi oma õiglase äranägemise kohaselt lihtsustatud korras, järgides üksnes käesolevas seadustikus sätestatud üldisi menetluspõhimõtteid, kui tegemist on varalise nõudega hagiga ning hagihind ei ületa summat, mis arvestatuna põhinõudelt vastab 2000 eurole ja koos kõrvalnõuetega 4000 eurole.”;

51)paragrahvi 407 lõikes 1 asendatakse sõna „taotlusel” sõnaga „nõusolekul”;

52)paragrahvi 407 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud hageja nõusolekut eeldatakse, kui hageja ei ole kohtule teatanud, et ta ei soovi tagaseljaotsuse tegemist.”;

53)paragrahvi 407 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Kui hageja on nõus tagaseljaotsuse tegemisega, kuid hagi ei ole hagiavalduses märgitud ulatuses ja asjaoludega õiguslikult põhjendatud, teeb kohus otsuse, millega jätab hagi rahuldamata.”;

54)paragrahvi 415 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) hagile vastamata jätmise puhul oli hagi kostjale või tema esindajale kätte toimetatud muul viisil kui isiklikult allkirja vastu üleandmisega või elektrooniliselt”;

55)paragrahvi 415 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kaja võib esitada tagaseljaotsuse kättetoimetamisest alates 30 päeva jooksul. Kui tagaseljaotsus toimetatakse kätte avalikult, võib kaja esitada 30 päeva jooksul alates päevast, kui kostja sai tagaseljaotsusest või selle täitmiseks algatatud täitemenetlusest teada.”;

56)paragrahvi 423 lõiget 1 täiendatakse punktiga 8¹ järgmises sõnastuses:

„8¹) hageja ei teavita kohut talle käesoleva seadustiku § 315¹ lõike 2 alusel määratud tähtaja jooksul kättetoimetamise tulemustest”;

57)paragrahvi 441 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kohus vormistab otsuse eesti keeles elektrooniliselt ja varustab selle otsuse teinud kohtuniku digitaalallkirjaga. Kohus registreerib otsuse viivitamata kohtute infosüsteemis.

(2) Kohus võib otsuse vormistada ja allkirjastada paberil, kui kohtust või kohtunikust sõltumatu põhjusel ei ole võimalik täita käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõudeid.”;

58)paragrahv 444 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 444. Otsuse kirjeldava ja põhjendava osa lihtsustamine ning ärajätmine

(1) Kohus võib otsuse kirjeldavas osas jätta märkimata nõuete kohta esitatud väited, vastuväited ja esitatud tõendid, samuti riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse seisukoha.

(2) Kui kohus menetleb hagi lihtmenetluses, võib ta kohtuotsuse põhjendavas osas piirduda üksnes õigusliku põhjenduse ja tõendite, millele on rajatud kohtu järeldused, märkimisega.

(3) Tagaseljaotsuse või hagi õigeksvõtul põhineva otsuse võib kohus teha kirjeldava ja põhjendava osata.

(4) Kohus võib käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatuta otsusest kirjeldava ja põhjendava osa välja jätta, kui menetlusosalised on andnud selleks nõusoleku või kui kohus menetleb hagi lihtmenetluses. Sel juhul tuleb otsuses märkida, et kohus täiendab otsust käesoleva seadustiku § 448 lõikes 4¹ sätestatu kohaselt, kui menetlusosaline teatab kümne päeva jooksul otsuse kättetoimetamisest arvates kohtule soovist esitada otsuse peale apellatsioonkaebus. Kohus selgitab otsuses apellatsioonkaebuse esitamise soovist teatamata jätmise tagajärgi.

(5) Kohus võib kirjeldava ja põhjendava osa väljajätmise kohta menetlusosalise seisukoha väljaselgitamiseks teha kohtuistungil suuliselt teatavaks kohtuotsuse resolutsiooni ning selgitada suuliselt otsuse põhjendusi. Menetlusosalise nõusolek jätta kohtuotsusest välja kirjeldav ja põhjendav osa märgitakse kohtuistungiprotokollis.”;

59)paragrahvi 448 lõiked 4¹ ja 4² muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(4¹) Käesoleva seadustiku § 444 lõike 4 alusel tehtud kirjeldava või põhjendava osata otsust täiendab kohus puuduva osaga, kui menetlusosaline teatab kümne päeva jooksul otsuse kuulutamisest arvates kohtule soovist esitada otsuse peale apellatsioonkaebus. Apellatsioonkaebuse esitamise soovi ei pea põhjendama. Otsuse täiendamine lahendatakse kirjalikus menetluses. Teisele menetlusosalisele otsuse täiendamisest ei teatata. Kohus võib kohtuotsuse tervikuna koostada ka käesoleva seadustiku § 444 lõigetes 1 ja 2 sätestatu kohaselt. Otsuse täiendamise korral puuduva osaga hakkab apellatsioonkaebuse esitamise tähtaeg uuesti kulgema täiendava otsuse kättetoimetamisest arvates.

(4²) Kui menetlusosaline ei ole kohtule käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ sätestatud tähtaja jooksul teatanud soovist kirjeldava ja põhjendava osata otsuse peale apellatsioonkaebust esitada, loetakse, et ta on apellatsioonkaebuse esitamise õigusest loobunud.”;

60)paragrahvi 452 lõike 7 teist lauset täiendatakse pärast sõna „õigusest” lauseosaga „, või kui pooled loetakse käesoleva seadustiku kohaselt apellatsioonkaebuse esitamise õigusest loobunuks”;

61)paragrahvi 481 lõiget 2 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) nõue, mis on esitatud mitme võlgniku vastu, ei tulene samast alusest või kohustusest.”;

62)paragrahvi 482 lõikes 2 asendatakse sõna „maksekäsule” sõnaga „maksettepanekule”;

63)paragrahvi 483 lõikes 1 asendatakse sõnad „seitsme päeva” sõnadega „kümne tööpäeva”;

64)paragrahvi 483 lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) maksettepanekut ei ole õnnestunud võlgnikule mõistliku aja jooksul kätte toimetada ja seda ei saa avalikult kätte toimetada ning avaldaja on sõnaselgelt väljendanud soovi vastuväite esitamise korral menetlus lõpetada;”;

65)paragrahvi 483 lõiget 2 täiendatakse punktiga 3¹ järgmises sõnastuses:

„3¹) avaldaja ei teavita kohut talle käesoleva seadustiku § 315¹ lõike 2 alusel määratud tähtaja jooksul kättetoimetamise tulemustest;”;

66)paragrahvi 484 lõike 3 kolmas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Maksettepanekut ei või avalikult kätte toimetada füüsilisest isikust võlgnikule.”;

67)paragrahvi 485 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Kui avaldaja on sõnaselgelt väljendanud soovi vastuväite esitamise korral menetlus lõpetada, menetlus lõpetatakse.”;

68)paragrahvi 486 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Maksettepaneku koostanud kohus jätkab asja menetlemist hagimenetluses või annab asja hagimenetluses menetlemiseks üle maksekäsu kiirmenetluse avalduses nimetatud kohtule või poolte ühises taotluses nimetatud kohtule, kui:

1) võlgnik esitab õigel ajal maksettepanekule vastuväite ning avaldaja ei ole sõnaselgelt väljendanud soovi vastuväite esitamise korral menetlus lõpetada;

2) maksettepanekut ei ole õnnestunud võlgnikule mõistliku aja jooksul kätte toimetada ja seda ei saa avalikult kätte toimetada ning avaldaja ei ole sõnaselgelt väljendanud soovi vastuväite esitamise korral menetlus lõpetada;

3) avaldaja ja võlgnik on enne maksekäsu tegemist esitanud kohtule kirjaliku kompromissilepingu.

(2) Hagi loetakse hagimenetluse tähenduses esitatuks alates maksekäsu kiirmenetluse avalduse esitamisest.

(3) Korteriomandi ja kaasomandi asjas jätkatakse hagita menetlust, kui avaldaja ei ole taotlenud hagimenetluse läbiviimist või menetluse lõpetamist.

(4) Kohus menetleb kompromissilepingut käesoleva seadustiku §-des 430 ja 431 sätestatu kohaselt. Kui kohus kompromissi ei kinnita, jätkab ta asja menetlemist hagimenetluses käesoleva seadustiku §-s 487 sätestatu kohaselt.

(5) Maksettepaneku koostanud kohus annab asja menetlemist jätkavale kohtunikule üle ka teabe selle kohta, mis aadressi või sidevahendi andmete kaudu toimetati võlgnikule maksettepanek kätte, või käesoleva

paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud juhul, mida on kohus või kohtutäitur teinud maksettepaneku kättetoimetamiseks. Asja hagimenetlusse ja hagita menetlusse üleandmise kohta tehakse märke maksekäsu infosüsteemi.”;

69)paragrahvi 487 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui võlgnik on maksettepanekule esitatud vastuväites tunnistanud avaldaja nõuet osaliselt, teeb asja hagimenetluse korras menetlev kohus määrusena maksekäsu selle summa sissenõudmise kohta, mida võlgnik tunnistab, ning jätkab ülejäänud osas asja menetlemist hagimenetluses või hagita menetluses käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatu kohaselt.”;

70)paragrahvi 489 lõige 2¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2¹) Kui avaldaja ja võlgnik on kohtule esitanud kirjaliku avalduse võla tasumiseks osade kaupa ning lisanud avaldusele maksegraafiku maksettepanekus märgitud võla tasumiseks, võib kohus kinnitada maksekäsu tegemisega koos maksegraafiku. Maksegraafik peab sisaldama võla tasumise tähtpäevi, osamaksete suurusi ja osamaksete tasumise korda, kuid ei tohi sisaldada muid tingimusi võla tasumiseks. Osamaksete suurus märgitakse rahasummana. Koos maksekäsu tegemisega kinnitatud maksegraafik kehtib täitedokumendina. Maksegraafikule ja selle kinnitamisele kohtu poolt ei kohaldata käesolevas seadustikus kompromissi kohta sätestatut.”;

71)paragrahvi 489¹ lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Kui maksekäsk toimetatakse kätte avalikult, võib määruskaebuse esitada 30 päeva jooksul alates päevast, kui võlgnik sai maksekäsust või selle täitmiseks algatatud täitemenetlusest teada.”;

72)paragrahvi 489¹ lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) maksettepanek toimetati võlgnikule kätte muul viisil kui isiklikult allkirja vastu üleandmisega või elektrooniliselt ja võlgniku süüta ei toimetatud seda kätte õigel ajal ning seetõttu ei olnud võlgnikul võimalik esitada õigeks ajaks vastuväidet;”;

73)paragrahvi 490¹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Euroopa maksekäsu täidetavaks tunnistamiseks on pädev maksekäsu teinud maakohus käesolevas jaos maksekäsu tegemiseks ettenähtud korras, kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määrusest ei tulene teisiti. Täidetavaks tunnistatud Euroopa maksekäsku saab vaidlustada käesoleva seadustiku §-s 489¹ sätestatud korras määruskaebuse esitamisega.”;

74)paragrahvides 509 ja 513 asendatakse sõna „siseminister” läbivalt sõnadega „Siseministeerium või siseministri volitatud Siseministeeriumi valitsemisala asutus” vastavas käändes;

75)paragrahv 563 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 563. Lepitusmenetlus lapsega suhtlemist korraldava määruse ja kokkuleppe rikkumise korral

(1) Kui vanem teatab kohtule, et teine vanem rikub lapsega suhtlemist korraldavat kohtumäärust või notariaalselt tõestatud vormis sõlmitud kokkulepet või raskendab selle täitmist, kutsub kohus vanema avalduse alusel vanemad enda juurde last puudutava lahkeli kokkuleppel lahendamiseks. Kohus ei pea vanemaid enda juurde kutsuma, kui selline lepitusmenetlus või sellele järgnev kohtuväline nõustamine on juba tulemuseta jäänud.

(2) Kohus viib vanema avalduse alusel käesolevas paragrahvis sätestatud menetluse läbi ka juhul, kui vanemad on lapsega suhtlemise korraldamises kokku leppinud muus kui notariaalselt tõestatud vormis ja see korraldus on varem toiminud pikema aja vältel ning kui selline lapsega suhtlemise korraldus vastab üldjoontes tavapärasele mõistlikule korraldusele.

(3) Kohus kutsub vanemad isiklikult välja ja selgitab ilmumata jätmise võimalikke õiguslikke tagajärgi. Vajaduse korral kutsub kohus lahendamise juurde ka valla- või linnavalitsuse esindaja.

(4) Kohus arutab vanematega lapsega suhtlemise võimatusest tulenevaid tagajärgi lapse heaolule ja juhib tähelepanu võimalikele sunnivahenditele määruse või kokkuleppe täitmiseks. Kohus juhib tähelepanu ka suhtlemisõiguse kitsendamise või äravõtmise võimalusele ja võimalusele lasta end nõustada perenõustajal.

(5) Kohus peab püüdma saavutada vanemate kokkulepet lapsega suhtlemise kohta.

(6) Kui vanemad saavutavad kokkuleppe kohtumääruses sätestatust või varem kokkulepitust erinevas suhtlemise korralduses ja see ei ole vastuolus lapse huvidega, protokollitakse kokkulepe kui kohtulik kompromiss ja kohus kinnitab selle määrusega, mis asendab senist määrust või kokkulepet.

(7) Kui kohtus ei saavutata suhtlemise korraldamises ega järgnevas perenõustaja poole pöördumises kokkulepet või kui kas või üks vanematest kohtusse ei ilmu või keeldub perenõustaja poole pöördumise võimalust kasutamast, teeb kohus määruse, millega tunnistab lepitusmenetluse ebaõnnestunuks ja määrab:

- 1) milliseid sunnivahendeid tuleb rakendada;
- 2) millises ulatuses tuleb muuta suhtlemist puudutavat määrust või kokkulepet;
- 3) milliseid muudatusi on vaja teha vanema õigustes lapse suhtes.

(8) Lapsega suhtlemist reguleeriva kohtumääruse või kokkuleppe täitmise tagamiseks ja rikkumise kõrvaldamiseks võib täitemenetluse läbi viia üksnes käesoleva paragrahvi lõike 7 punktis 1 sätestatud sisaldava määruse alusel, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(9) Kohus viib käesolevas paragrahvis sätestatud menetluse läbi 60 päeva jooksul avalduse esitamisest arvates.”;

76)paragrahvi 667 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Kui ringkonnakohus jätab määruskaebuse rahuldamata ja selle määruse peale ei saa edasi kaevata Riigikohtule, võib ringkonnakohus määruse teha kirjeldava ja põhjendava osata.”;

77)paragrahvi 717 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Vahekohtu kokkuleppe võib sõlmida iseseisva kokkuleppena või lepingu osaks oleva eristatava tingimusena.”;

78)paragrahvi 730 lõike 6 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Pool võib käesoleva seadustiku § 755 lõikes 4 nimetatud kohtult taotleda käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud vahekohtu otsuse muutmist 30 päeva jooksul otsuse kirjalikult teatavakstegemisest arvates.”;

79)paragrahvi 756 lõike 4 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Muu käesolevas osas sätestatu kohaselt tehtud määruse, sealhulgas käesoleva seadustiku § 730 lõike 6 alusel vahekohtu pädevuse kohta tehtud määruse peale ei saa edasi kaevata.”

§ 3. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seadust täiendatakse §-dega 2¹–2³ järgmises sõnastuses:

„§ 2¹. Madalamate riigilõivumäärade rakendamine

(1) Menetlustoimingu eest, mis on tehtud enne 2012. aasta 1. juulit ning mille eest on tasutud riigilõiv enne 2012. aasta 1. juulit, tasutud riigilõivu vähendamist ega tagastamist ei saa taotleda põhjusel, et alates 2012. aasta 1. juulist kehtib menetlustoimingule madalam riigilõivumäär.

(2) Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 162 lõiget 5 kohaldatakse ainult nende avalduste ja kaebuste puhul, mis on esitatud või mille esitamise eest on riigilõiv tasutud pärast 2012. aasta 1. juulit.

§ 2². Dokumentide kättesaadavaks tegemise ja kohtuotsuste digitaalallkirjastamise rakendamine

(1) Mitte kauem kui 2015. aasta 1. jaanuarini kestva üleminekuaja infosüsteemi kaudu dokumentide kättetoimetamise ja kättesaadavaks tegemise rakendamisele võib kehtestada justiitsminister määrusega.

(2) Mitte kauem kui 2015. aasta 1. jaanuarini kestva üleminekuaja kohtuotsuste elektrooniliselt vormistamise rakendamisele võib kehtestada justiitsminister määrusega. Üleminekuaja kehtestamise korral võib kohus kuni üleminekuaja lõppemiseni otsuse vormistada ja allkirjastada paberil.

§ 2³. Hagile vastamata jätmise korral tagaseljaotsuse tegemine

Enne 2013. aasta 1. jaanuarit esitatud hagile vastamata jätmise korral võib kohus teha tagaseljaotsuse üksnes hageja taotlusel.”

§ 4. Halduskohtumenetluse seadustiku muutmine

Halduskohtumenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 28 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Menetlusosaline ja tema esindaja peavad kohtule ja teisele menetlusosalisele viivitamata teatama oma aadressi ja sidevahendi andmete muutmise, sealhulgas andmete ajutisest muutmise, kohtumenetluse kestel.”;

2)paragrahvi 40 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) kirjalikult posti teel või toimetades selle isiklikult või teise isiku vahendusel kohtusse, kui käesoleva seadustiku §-s 53 ei ole ette nähtud teisiti, või”;

3)paragrahv 53 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 53. Volitatud esindaja, juriidilise isiku ja haldusorgani kaebus ning avaldus

(1) Käesoleva seadustiku § 32 lõike 1 punktides 1–5 nimetatud volitatud esindaja, juriidiline isik ja haldusorgan esitavad kaebuse, taotluse või muu avalduse kohtule elektrooniliselt, kui ei ole mõjuvat põhjust esitada see muus vormis.

(2) Advokaat või haldusorgan saadab kohtule edastatava avalduse ja selle lisad vahetult teise menetlusosalise advokaadile ja menetluses osalevale haldusorganile, teavitades sellest kohut ja kohaldades sealjuures tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 337 sätestatut.”;

4)paragrahvi 73 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Menetlusdokumentide elektroonilisele kättetoimetamisele ja elektrooniliselt kättesaadavaks tegemisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 311¹ ning tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse § 2²lõikes 1 sätestatut.”;

5)paragrahvi 81 lõike 6 teine lause jäetakse välja;

6)paragrahvi 82 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

7)paragrahvi 104 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kaebuse esitamisel halduskohtule, samuti apellatsioonkaebuse ja määruskaebuse esitamisel ringkonnakohtule ning esialgse õiguskaitse taotluse esitamisel tasutakse riigilõivu seaduse kohaselt. Kaebuses mitme nõude, sealhulgas alternatiivsete nõuete esitamisel tasutakse riigilõivu, lähtudes nõudest, mille esitamisel on ette nähtud suurim riigilõiv. Mitme isiku ühise kaebuse korral tasub riigilõivu iga isik seaduses ettenähtud kogu summa ulatuses.”;

8)paragrahvi 105 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

9)paragrahvi 108 lõiget 12 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Kohus kontrollib volitatud esindaja kulude põhjendatust ja vajalikkust ka juhul, kui kuludele ei ole esitatud vastuväidet.”;

10)paragrahvi 156 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kohtuotsuse suhtes kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-des 435, 441, 446 ja 447 ning tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse § 2²lõikes 2 sätestatut.”

§ 5. Kohtute seaduse muutmise

Kohtute seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 48 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kohtuniku teenistusvanuse ülemmäär on 67 aastat, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.”;

2)paragrahvi 99 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) vanuse tõttu”;

3)seadust täiendatakse §-ga 99¹ järgmises sõnastuses:

„§ 99¹. Ametist vabastamine vanuse tõttu

(1) Kohtunik vabastatakse ametist 68-aastaseks saamisel, kui käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud korras ei tõsteta kohtuniku teenistusvanuse ülemmäära.

(2) Riigikohtu üldkogu võib kohtute haldamise nõukoja ja kohtuniku nõusolekul ning kohtu esimehe ettepanekul erandjuhul tõsta esimese ja teise astme kohtuniku teenistusvanuse ülemmäära kuni kahe aasta kaupa.

(3) Kohtuniku teenistusvanuse ülemmäära võib tõsta juhul, kui selleks on õigusemõistmise korrakohase toimimise seisukohast kaalukas avalik huvi.

(4) Teenistusvanuse ülemmäära tõstmine kehtib üksnes selle kohtuniku suhtes, kelle teenistusvanuse ülemmäära tõsteti.

(5) Kohtuniku teenistusvanuse ülemmäära tõstmise korral vabastatakse kohtunik ametist tõstetud teenistusvanuse ülemmäära saabumisel.”

§ 6. Kohtutäituri seaduse muutmise

Kohtutäituri seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 23 lõike 3 esimesest lausest jäetakse välja sõnad „ametitegevuse käigus loodud”;

2)paragrahvi 48 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Menetlusdokumentide kättetoimetamise eest on kohtutäituril õigus nõuda kohtutäituri tasu ettemaksu 30 eurot. Ettemaksu ei või nõuda kohtu- või muult avalik-õiguslikult ametiasutuselt.

(2) Menetlusdokumentide kättetoimetamise eest on kohtutäiturile makstav tasu 30 eurot, kui adressaadile või tema seaduslikule esindajale oli võimalik dokumendid kätte toimetada:

1) rahvastikuregistrisse kantud aadressi või sidevahendi andmete kaudu või elektronpostiaadressi isikukood@eesti.ee kaudu;

2) füüsilisest isikust ettevõtja või juriidilise isiku kohta Eestis peetavasse registrisse kantud aadressil või eelnimetatud registri infosüsteemis registreeritud sidevahendi andmete kaudu.

(3) Kui menetlusdokumenti ei õnnestunud kätte toimetada, kuigi kohtutäitur on teinud kõik vajaliku ja mõistlikult võimaliku dokumendi seaduses sätestatud korras kättetoimetamiseks, on kohtutäituril õigus nõuda tasu 30 eurot, väljastades kohtutäituri tasu otsuse ja kättetoimetamisakti selle kohta, mida ta on dokumendi kättetoimetamiseks teinud.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatata juhul on kohtutäiturile menetlusdokumentide kättetoimetamise eest makstav tasu 60 eurot.

(5) Kui isikul, kellele tuleb dokumendid kätte toimetada, on seadusest tulenev kohustus registreerida enda aadress või sidevahendi andmed käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud registris ning see isik ei ole seda kohustust kohaselt täitnud, sealhulgas kui registris olevad andmed on vananenud või muul põhjusel valed, ning seetõttu ei ole õnnestunud menetlusdokumente kätte toimetada neid andmeid kasutades, tasub käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud tasust kohtutäituri tasu otsuse alusel 30 eurot ametitoimingute taotleja ja 30 eurot isik, kellele tuli dokumendid kätte toimetada.

(6) Kohtutäituril ei ole õigust nõuda tasu ning tasutud ettemaks tagastatakse, kui kohtutäitur ei ole kohtu poolt määratud tähtaja jooksul, selle puudumisel kahe kuu jooksul teinud kõike vajalikku ja mõistlikult võimalikku dokumentide seaduses sätestatud korras kättetoimetamiseks ja kui menetlusdokumente ei õnnestunud kätte toimetada. Käesoleva lõike esimeses lauses sätestatu ei vabasta kohtutäituri menetlusdokumentide kättetoimetamise kohustusest.”;

08.03.2013 09:00

Veaparandus - Parandatud lõike 6 täheviiga sõnas "menetlusdokumentide". Alus: Riigi Teataja seadus § 10 lõige 3 ja Riigikogu Kantselei 7.03.2013 taotlus nr 4-14/13-24/1

3)paragrahvi 55 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Järelevalve teostaja on pädev kontrollima kohtutäituri ametitegevuse nõuetekohasust ka nendes küsimustes, mida seaduse kohaselt on võimalik lahendada kas kaebe- või hagimenetluses.”;

4)paragrahvi 55 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Järelevalve ei hõlma ametitoimingute tegemisel kohtutäituri valitud õigusliku lahenduse otstarbekuse hindamist. Järelevalve teostajal on õigus sekkuda kohtutäituri ametitegevuse üle järelevalvet tehes kohtutäituri otsustusmenetluse sisulistesse küsimustesse, kui kohtutäitur on eksinud selgelt sätestatud ja üheselt mõistetava õigusnormi vastu või väljakujunenud kohtupraktika vastu.”

§ 7. Kriminaalmenetluse seadustiku muutmine

Kriminaalmenetluse seadustiku § 18 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 8. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2013. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 1, § 2 punktid 2–26, 30, 49 ja 50, § 3, § 4 punktid 5–8 ning § 5 jõustuvad 2012. aasta 1. juulil.

(3) Käesoleva seaduse § 7 jõustub üldises korras.

Ene Ergma
Riigikogu esimees